

«Αντιρατσιστική πολιτική του ΥΠΑΝ: στάδια εφαρμογής και προκλήσεις στη διαχείριση ρατσιστικών περιστατικών»

Διαδικτυακές επιμορφώσεις με θέμα το Σχέδιο Δράσης για την Αγωγή Υγείας
και Πρόληψη της Παραβατικότητας

Δρ Έλενα Παπαμιχαήλ
Λειτουργός Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού Α΄
kodikas@cyearn.pi.ac.cy
paramichael.e@cyearn.pi.ac.cy

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Απόφαση του Υπουργικού
Συμβουλίου (1/11/2023) «Μέτρα
Ενδυνάμωσης των σχολείων
κατά της βίας και της
παραβατικότητας»

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

1^η Νοεμβρίου 2023

**Μέτρα ενδυνάμωσης των σχολείων
κατά της βίας και της παραβατικότητας**

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε σήμερα Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία.

Μετά το πέρας της συνεδρίας, η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνά Μιχαηλίδου σε δηλώσεις της στους δημοσιογράφους ανέφερε: Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στη σημερινή του συνεδρίαση σειρά συγκεκριμένων μέτρων που αφορούν τα σχολεία μας και το θέμα της πρόληψης της βίας και της παραβατικότητας, για το οποίο συζητάμε αρκετό καιρό.

Λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία

- Εντάσσονται **μέτρα πρόληψης της βίας** και παραβατικότητας στο Σχέδιο Βελτίωσης της κάθε σχολικής μονάδας
- Θεσμοθετείται και παρακολουθείται η **εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής** σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εισάγονται, διαθεματικά, στο **Αναλυτικό Πρόγραμμα** όλων των βαθμίδων έννοιες και ενότητες **Αγωγής του Πολίτη, Ειρηνικής Επίλυσης Διαφορών και Διαλόγου**

Ιστορικό εφαρμογής

2014:

Πρώτο σημαντικό βήμα η **αναγνώριση** των πολύπλοκων και εξελισσόμενων μορφών ρατσισμού σε όλα τα πλαίσια (θεσμικό, κοινωνικό, ατομικό), στις έμμεσες και άμεσες του μορφές.

Η αντιρατσιστική πολιτική του ΥΠΑΝ εφαρμόζεται από το 2014 ως εξής:

- ο 2014-15: πιλοτικά (7 σχολεία)
- ο 2015-16: διευρυμένη εφαρμογή στο πλαίσιο του δεύτερου υπό έμφαση στόχου (ετήσιες αναφορές από 77 σχολεία)
- ο 2016-17: διευρυμένη εφαρμογή στο πλαίσιο του δεύτερου υπό έμφαση στόχου (ετήσιες αναφορές από 40 σχολεία)
- ο 2017-18: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 100 σχολεία)
- ο 2018-19: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 124 σχολεία)
- ο 2019-20: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 129 σχολεία)
- ο 2020-21: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 124 σχολεία)
- ο 2021-22: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 67 σχολεία)
- ο 2022-2023: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 206 σχολεία)
- ο 2023 – 2024: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές αναμένονται τον Ιούνιο 2024)

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Σχολεία που υπέβαλαν ετήσια αναφορά	73	41	100	124	129	124	67	206
Σχολεία που ανέφεραν ΜΗΔΕΝ ρατσιστικά περιστατικά	33 σχολεία: 0	24 σχολεία: 0	57 σχολεία: 0	76 σχολεία: 0	88 σχολεία: 0	86 σχολεία: 0	47 σχολεία: 0	142 σχολεία: 0
Συνολικός αριθμός ρατσιστικών περιστατικών που αναφέρθηκαν από τα υπόλοιπα σχολεία	40 σχολεία: 110	17 σχολεία: 127	43 σχολεία: 266	48 σχολεία: 357	41 σχολεία: 245	38 σχολεία: 124	20 σχολεία: 87	64 σχολεία: 336

Κάθε χρόνο, ο απολογισμός για την εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής του ΥΠΑΝ προκύπτει από ανάλυση των δηλώσεων που αποστέλλονται στο ΠΙ μέσω της Φόρμας 2 «Ετήσια αναφορά ρατσιστικών περιστατικών».

- Με βάση τα δεδομένα αυτά, διαπιστώνεται ότι τα ρατσιστικά περιστατικά βασίζονται σε διάφορα κριτήρια διαφορετικότητας (π.χ. εθνικότητα, ταυτότητα φύλου, εμφάνιση, χρώμα δέρματος, ικανότητες, φύλο κλπ).
- Στην πλειοψηφία τους οι θύτες και τα θύματα αποτελούνται από μαθητές/μαθήτριες και σε λιγότερες περιπτώσεις από εκπαιδευτικούς ή άλλα μέλη της της σχολικής κοινότητας.
- Τα περισσότερα ρατσιστικά περιστατικά λαμβάνουν χώρα στην αυλή και στην τάξη και λιγότερα στο γήπεδο και στους διαδρόμους του σχολείου.
- Παράλληλα, καταγράφονται, σε μικρότερο αριθμό, περιστατικά που συνέβησαν εκτός σχολείου.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά στα οποία βασίζεται η ρατσιστική συμπεριφορά, όπως προκύπτουν από τα δεδομένα που υποβλήθηκαν από τα σχολεία

2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Εθνικότητα	Εμφάνιση	Εμφάνιση	Εμφάνιση	Εμφάνιση	Ηλικία	Ηλικία	Ηλικία
Εμφάνιση	Ηλικία	Εθνικότητα	Εθνικότητα	Γλώσσα	Εθνικότητα	Εμφάνιση	Εμφάνιση
	Φύλο	Γλώσσα	Ικανότητες	Εθνικότητα	Ικανότητες	Χρώμα	Εθνικότητα

Τα πιο πάνω αποτελέσματα δεν μπορούν να αποτελέσουν βάση για γενικεύσεις αναφορικά με τη μορφή και τη συχνότητα των ρατσιστικών περιστατικών που καταγράφονται στα σχολεία, λόγω του μικρού αριθμού σχολείων που αποστέλλουν τις συνοπτικές ετήσιες αναφορές.

Από τον απολογισμό για την εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής του ΥΠΑΝ για τη σχολική χρονιά 2022-2023, στη βάση ανάλυσης των δηλώσεων που στάλθηκαν στο ΠΙ, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- ο 1. (α) Αν και αυξημένη η ανταπόκριση των σχολείων σε σχέση με προηγούμενες σχολικές χρονιές στην αποστολή της ετήσιας συνοπτικής αναφοράς, εξακολουθεί να προβληματίζει το γεγονός ότι από τα 206 σχολεία που απέστειλαν τις ετήσιες αναφορές, τα 142 δεν κατέγραψαν κανένα ρατσιστικό περιστατικό ενώ τα 64 κατέγραψαν συνολικά 336 ρατσιστικά περιστατικά. Η συνεχιζόμενη απουσία λογοδότησης για την εφαρμογή της πολιτικής αλλά και η μονομερής υποστήριξη της πολιτικής από το ΠΙ εξηγούν σε κάποιο βαθμό το γεγονός αυτό.
- ο (β) Η θετική ανταπόκριση που βρίσκουν οι δράσεις στήριξης του ΠΙ διαφαίνεται μέσα από την ανατροφοδότηση και την τελική αξιολόγηση από τους/τις συμμετέχοντες/συμμετέχουσες στο Δίκτυο, κυρίως αναφορικά με την ουσιαστική βοήθεια και αλληλεπίδραση που βιώνουν σε αυτά.
- ο (γ) Κρίσιμη αποδεικνύεται η υποστήριξη από τη διεύθυνση του σχολείου για την εφαρμογή της πολιτικής.
- ο (δ) Παραμένουν συγκεκριμένες δυσκολίες στην υλοποίηση της εφαρμογής της αντιρατσιστικής πολιτικής, σε ζητήματα όπως η λογοδότηση των σχολείων για την καταγραφή των περιστατικών και αποστολή της ετήσιας συνοπτικής αναφοράς, η αποτελεσματική εμπλοκή των Επιθεωρητών/Επιθεωρητριών των σχολείων και η αξιοποίηση των δεδομένων που καταγράφονται από τις Διευθύνσεις εκπαίδευσης. Ως αποτέλεσμα, το ΥΠΑΝ αποτυγχάνει μέχρι στιγμής να σχεδιάσει και να υλοποιήσει κατάλληλες παιδαγωγικές παρεμβάσεις και δράσεις στη βάση συμπερασμάτων από την ανάλυση των ρατσιστικών περιστατικών ανά σχολείο και ανά επαρχία.

Υποχρεωτική εφαρμογή πολιτικής για Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια, Τεχνικές Σχολές

Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού
και Οδηγός Διαχείρισης
και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών

www.pi.ac.cy

- ✓ Εφαρμογή
- ✓ Υποστηρικτικό υλικό (διδασκτικό υλικό, ενημερωτικές παρουσιάσεις, εισηγήσεις από εκπαιδευτικούς κλπ)
- ✓ Παραδείγματα δραστηριοτήτων, ημερίδων κλπ
- ✓ FAQs
- ✓ Ενημερωτικά τρίπτυχα για γονείς σε 7 γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, ρωσικά, αραβικά, τουρκικά, ρουμανικά, βουλγαρικά)
- ✓ kodikas@cyearn.pi.ac.cy
- ✓ 22402367

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

Παρασκευή, 13 Νοεμβρίου 2015

ση | Επικοινωνία αναζήτηση...

Τομέας Επιμόρφωσης | Τομέας Εκπαιδευτικής Τεκμηρίωσης | Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας | ΥΑΠ | ΚΕΕΑ

ολιτική | Οικοσελίδα

Οικοσελίδα

Οικοσελίδα	Πιλοτική εφαρμογή 2014-15	Στόχος υπό έμφαση 2015-16	Ανακοινώσεις - Εργάσιμοι	Σεμινάρια - Συνεδρία	Υποστηρικτικό Υλικό	Συχνές Ερωτήσεις	Επικοινωνία
------------	---------------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------	---------------------	------------------	-------------

Το σχολείο αποτελεί φορέα πολιτικής του κράτους. Επομένως, το σχολείο καλείται να αποτελέσει τον φορέα εφαρμογής αντιρατσιστικής πολιτικής, απομακρυσμένης από κάθε μισαλλοδοξη συμπεριφορά και το πεδίο αποτελεσματικής αντιμετώπισης όλων εκείνων των παραγόντων που συμβάλλουν στην εκδήλωση κάθε μορφής κοινωνικού αποκλεισμού, εκφοβισμού και διακρίσεων. Βάσει αυτής της παραδοχής, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει θέσει ως ενημερώνει από τους στόχους υπό έμφαση για τη σχολική χρονιά 2015-16 το θέμα «Ευσυνείδητη χρήση των μαθητών κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας και προώθηση της ισότητας και του σεβασμού, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης κατά της ρητορικής του μίσους του Συμβουλίου της Ευρώπης».

Στο πλαίσιο των επιμορφωτικών και άλλων δράσεων του για τους υπό έμφαση στόχους της φετινής σχολικής χρονιάς, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει προχωρήσει στη δημιουργία αυτής της ιστοσελίδας. Η ιστοσελίδα έχει σκοπό να ενημερώνει και να στηρίζει τα σχολεία όλων των βαθμίδων στην εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής του ΥΠΠ, "Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού & Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών" και θα ανανεώνεται τακτικά.

Στην παρούσα ιστοσελίδα υπάρχουν πληροφορίες για την πιλοτική εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής κατά τη σχολική χρονιά 2014-15, οι ανακοινώσεις και εγκύκλιοι σχετικά με την αντιρατσιστική πολιτική, ομιλίες και παρουσιάσεις από προηγούμενα συνέδρια και ημερίδες, υποστηρικτικό υλικό για τα σχολεία, καθώς και απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις εκπαιδευτικών. Στην ιστοσελίδα βρίσκονται επίσης στοιχεία επικοινωνίας για απευθείας στήριξη των σχολείων στην εφαρμογή του Κώδικα & Οδηγού.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αρ. Φακ.: 12.10.002.002

Αρ. Τηλ.: 22402367

Αρ. Φαξ: 22480505

E-mail: kodikas@cyearn.pi.ac.cy

2 Οκτωβρίου 2023

Διευθυντές/Διευθύντριες
Σχολείων Δημοτικής, Μέσης Γενικής και
Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέμα: Πρόγραμμα συναντήσεων δικτύου σχολείων για υποστήριξη της εφαρμογής της Αντιρατσιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ)

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, και σε συνέχεια ταυτάριθμης εγκυκλίου, με ημερομηνία 1/9/2023, πληροφορείστε ότι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προγραμματίζει τις συναντήσεις για τα σχολεία που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο για υποστήριξη της εφαρμογής της αντιρατσιστικής πολιτικής του ΥΠΑΝ «Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών» (βλ. Παράρτημα).

Οι συναντήσεις θα πραγματοποιηθούν ως εξής:

Ημερομηνία και ώρα	Χώρος	Θέμα και εισηγητές/εισηγήτριες
Τετάρτη 11/10/23 8:30 – 13:00	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Λευκωσία	<i>Η ιστορία του ρατσισμού</i> (Δρ Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης) <i>Εφαρμογή της Αντιρατσιστικής Πολιτικής του ΥΠΑΝ</i> (Δρ Έλενα Παπαμιχαήλ, ΠΙ)
Τρίτη 21/11/23 8:30 – 13:00	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Λευκωσία	<i>Παιδιά μετανάστες και πρόσφυγες</i> (κ. Etinosa Erenbenagie-Johnbull, Συνιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Generation for Change CY) <i>Εκπαίδευση για την Ειρήνη – Εκπαιδευτικό υλικό για Αντιρατσισμό</i> (κ. Λοΐζος Λουκαΐδης, Διευθυντής Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας)

Δίκτυο Σχολείων ΠΙ για υποστήριξη της εφαρμογής της Αντιρατσιστικής Πολιτικής

- Επιμορφωτικές και άλλες δράσεις στήριξης των σχολείων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής
- Δίκτυο σχολείων, τα οποία συμμετέχουν σε διαδικτυακές και διά ζώσης συναντήσεις για επιμόρφωση, ενημέρωση και αναστοχασμό για σχετικά θέματα
- 2023-2024: 48 σχολεία (19 Δημοτικά, 16 Γυμνάσια, 10 Λύκεια, 3 Τεχνικές Σχολές)

Παραδοχές περί ρατσισμού

1. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι πλέον η «φυλή» (η «ράτσα» του ρατσισμού) θεωρείται **κοινωνική κατηγορία** και **όχι βιολογική**. Δεν έχουν βρεθεί φυσικά ή γενοτυπικά χαρακτηριστικά που να είναι κοινά σε μία «φυλή», αλλά να μη συναντώνται σε καμία άλλη.
2. Δεν μπορούμε να χαρακτηρίσουμε άτομα ή ολόκληρες κοινωνίες ως 'ρατσιστές' ή 'ρατσιστικές'. Επικεντρωνόμαστε στις **συμπεριφορές** ή τις **πράξεις**, όχι στα άτομα
3. **Ο καθένας από μας συμπεριφέρεται ρατσιστικά** (σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό) και πολλές φορές δεν το συνειδητοποιούμε (ή δεν θέλουμε να το παραδεχτούμε)
4. Τα σχολεία, η αστυνομία, οι άλλοι θεσμοί από μόνοι τους **δεν μπορούν να αλλάξουν την κοινωνία**. Αλλά σε συνεργασία όλοι μας μπορούμε να συμβάλουμε στη σταδιακή αλλαγή κουλτούρας και πρακτικών για κάποια ζητήματα

Ο ρατσισμός...

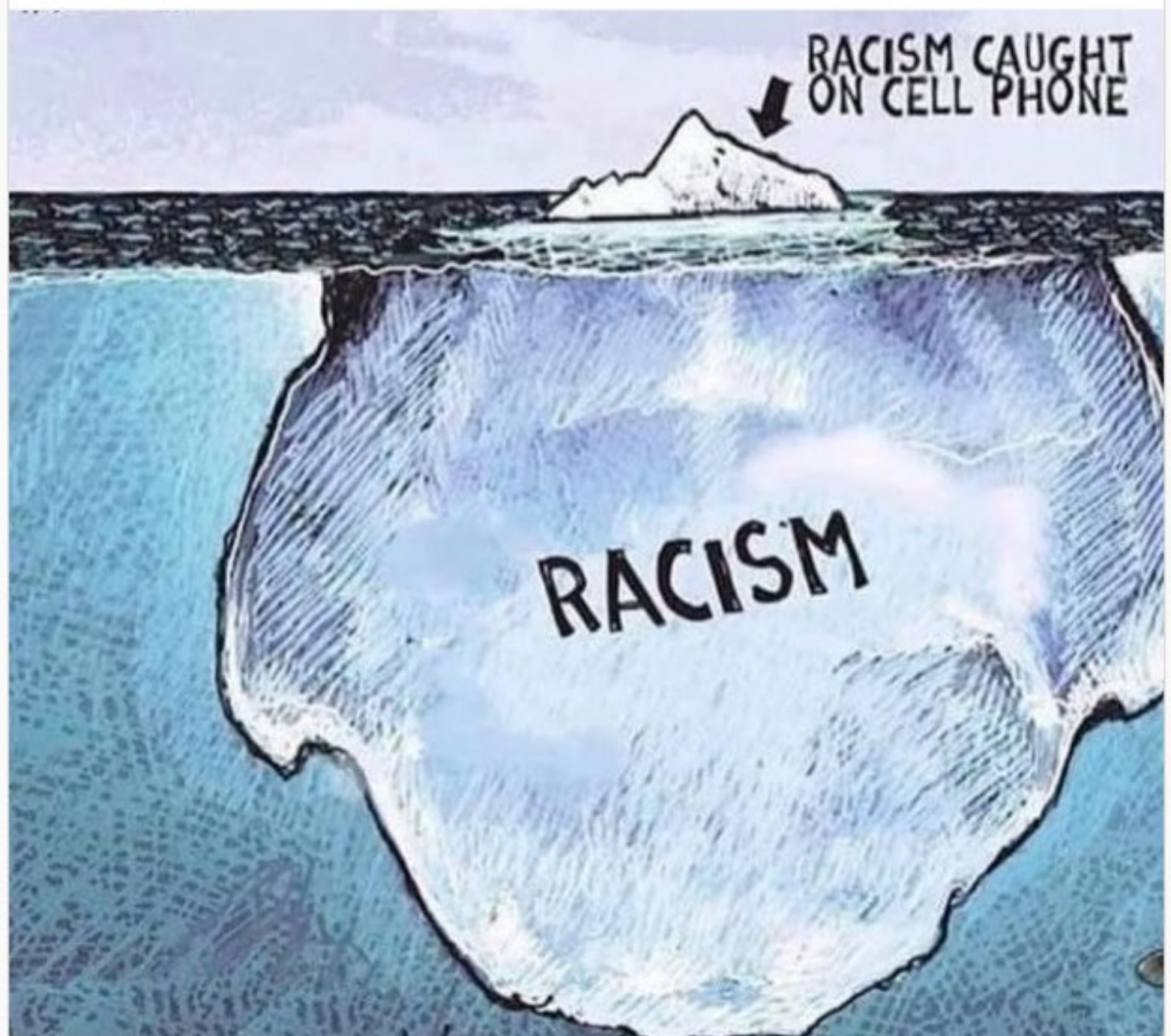
- ο ... έχει μακρά ιστορία **σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες** και οδηγεί σε πολύ σοβαρότερα περιστατικά βίας στην ευρύτερη κοινωνία.
- ο Συνήθως, τα πρόσωπα που προβαίνουν σε ρατσιστικά περιστατικά αισθάνονται ότι αντιπροσωπεύουν μια κοινωνικά «ανώτερη» ομάδα
- ο Έτσι, τα θύματα χάνουν την εμπιστοσύνη τους έναντι σε ολόκληρες ομάδες του πληθυσμού ή στην κοινωνία ολόκληρη, όχι μόνο απέναντι στο πρόσωπο που του προκαλεί πόνο και απόρριψη.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης

- Δεν είναι να διασφαλίσει μια κοινωνία απόλυτα απαλλαγμένη από εχθρότητα και μίσος – ένα μάλλον αδύνατο και μη ρεαλιστικό στόχο –
- ΑΛΛΑ να αναλάβει το μερίδιο της ευθύνης της στη δημιουργία ενός σχολείου όπου τα ρατσιστικά περιστατικά ΔΕΝ περνούν απαρατήρητα
- ΚΑΙ να προκαλέσει τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να αναλύουν **κριτικά** όλους τους ισχυρισμούς που διατυπώνονται μέσα και έξω από την τάξη, ειδικά εκείνους που θεμελιώνονται σε κυρίαρχες ιδεολογικές αξίες που υποβιβάζουν τους ανθρώπους με βάση τη φυλή, το φύλο, ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό

Ρατσιστικά περιστατικά: Είναι «μεμονωμένα»;

- ο Η αντίληψη ότι τα ρατσιστικά περιστατικά είναι μεμονωμένα είναι ανακριβής στη βιβλιογραφία.
- ο Ο ρατσισμός είναι πλαισιωμένος στη δομική κουλτούρα μια κοινωνίας

ΣΥΖΗΤΙΕΤΑΙ ΤΩΡΑ

#Μετανάστες #Μεταναστευτικό #Ξενοφοβία

Η Κύπρος στις 10 πιο ξενοφοβικές χώρες σύμφωνα με έρευνα

<https://www.philenews.com/sizitiete/article/1433530/i-kipros-stis-10-pio-xenofovikes-chores-simfona-me-erevna/>

Ισχυρές ξενοφοβικές στάσεις καταγράφονται στην Κύπρο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας (ΕΚΕ) για το 2022, αναφέρει το Πανεπιστημιακό Κέντρο Ερευνών Πεδίου (ΠΑΚΕΠΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, σημειώνοντας παράλληλα ότι τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τον ρόλο της πολιτείας στην καθιέρωση ενός Εθνικού Σχεδίου Ένταξης των μεταναστών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η Κύπρος συγκαταλέγεται στις 10 πιο ξενοφοβικές χώρες που έλαβαν μέρος στην ΕΚΕ (από τις 31 συνολικά).

Το ΠΑΚΕΠΕ εξηγεί ότι σήμερα, η ξενοφοβία μπορεί μεν να μην έχει εξασθενήσει, «ωστόσο διαθέτουμε τα κατάλληλα εργαλεία για να την αναγνωρίσουμε και άρα να τη διαχειριστούμε και ως ένα τέτοιο αξιόπιστο εργαλείο μπορούμε να δούμε και την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα».

Σύμφωνα με το ΠΑΚΕΠΕ, η έρευνα αποτελεί τη σοβαρότερη ερευνητική υποδομή της **ΕΕ** για συλλογή δεδομένων που αφορούν κοινωνικά ζητήματα. Πραγματοποιείται κάθε δυο χρόνια σε πάνω από 30 ευρωπαϊκές χώρες και δεν επιτρέπει μόνο τη διαπίστωση της υπάρχουσας κατάστασης σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, αλλά και διαχρονικές συγκρίσεις για εντοπισμό αλλαγών μέσα στον χρόνο, στην ίδια χώρα αλλά και συγκρίσεις κάθε χώρας με όλες τις υπόλοιπες».

Αποτελέσματα Κύπρου

Από την πιο πρόσφατη συλλογή δεδομένων στην Κύπρο, όταν οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν αν θα πρέπει να επιτρέπεται η μετανάστευση στην Κύπρο ατόμων ίδιας εθνοτικής καταγωγής, όπως είναι η πλειοψηφία των κατοίκων του νησιού, το 58% συμφώνησε σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό.

Ωστόσο, σύμφωνα με το ΠΑΚΕΠΕ, η πλειοψηφική αυτή συμφωνία μετατρέπεται σε άρνηση όταν η ερώτηση έκανε λόγο για άτομα είτε **διαφορετικής καταγωγής**

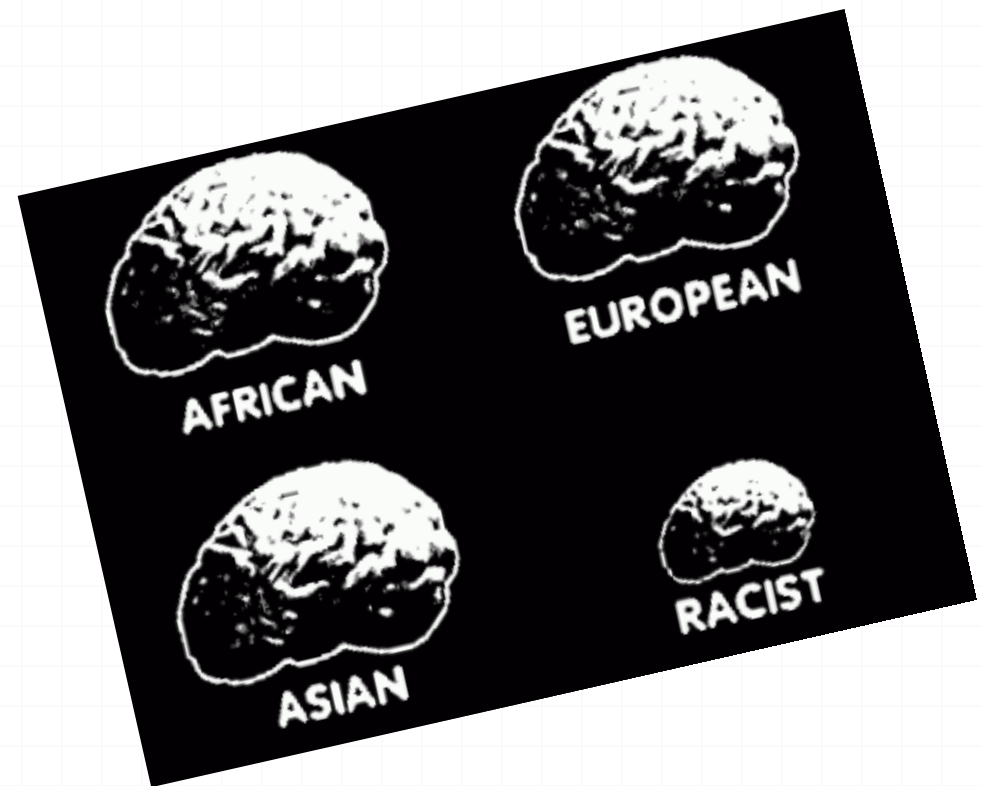
Σκοπός αντιρατσιστικής πολιτικής

Σκοπός του Κώδικα & Οδηγού δεν είναι να χαρακτηρίσει ή να αποκαλέσει άτομα ως **‘ρατσιστές’** ή **‘μη ρατσιστές’** αλλά:

- ο η **αναγνώριση** των οποιωνδήποτε άμεσων ή έμμεσων, σκόπιμων ή άσκοπων λόγων, πράξεων και διαδικασιών που οδηγούν σε αρνητικές διακρίσεις συγκεκριμένων ατόμων με βάση τη διαφορετικότητά τους
- ο η **ανάληψη ενεργού δράσης** για πρόληψη και αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών, και
- ο η **ανάληψη ενεργού δράσης** για ανάπτυξη αντιρατσιστικής κουλτούρας.

...αποφυγή δαιμονοποίησης ατόμων που παρουσιάζουν ρατσιστικές συμπεριφορές

Η έκφραση ρατσιστικών συμπεριφορών δε συνοδεύεται πάντα από την ανάλογη πρόθεση, καθώς κάποια άτομα μπορεί να συμπεριφέρονται ή να εκφράζονται ρατσιστικά χωρίς να το αντιλαμβάνονται (Wetherell and Potter, 1992).

Στόχοι Κώδικα Συμπεριφοράς Κατά του Ρατσισμού

- Η υποστήριξη της ισότητας, δικαιοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού
- Η εξάλειψη ρατσιστικών περιστατικών οποιασδήποτε μορφής
- Η στήριξη των παιδιών που γίνονται δέκτες βίας, εκφοβισμού ή ρατσισμού οποιασδήποτε μορφής
- Η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, όπως ορίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Η δημιουργία αντιρατσιστικής κουλτούρας.

Κάθε άτομο που φοιτά ή εργάζεται στο σχολείο έχει το δικαίωμα:

- ο Ισότιμης συμπεριφοράς και σεβασμού από όλους τους άλλους στη σχολική κοινότητα
- ο Προστασίας από υποβολή σε οποιαδήποτε ρατσιστική ή εκφοβιστική συμπεριφορά και εμπλοκή σε ρατσιστικό περιστατικό ή άλλη μορφή βίας
- ο Πρόσβασης σε διαδικασίες υποβολής παραπόνου σε περίπτωση στην οποία το άτομο πιστεύει ότι έχει τύχει διάκρισης ή ρατσισμού στη βάση του φύλου, της εθνικότητας, της εμφάνισης, της θρησκείας, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της αναπηρίας ή άλλης πτυχής της ταυτότητάς του
- ο Παροχής ασφάλειας, εμπιστευτικότητας και ιδιωτικότητας στην οποιαδήποτε διαδικασία εξέτασης ή αναφοράς ρατσιστικού περιστατικού στην οποία εμπλέκεται με οποιονδήποτε τρόπο.

Όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, μαθητές/τριες και άλλο προσωπικό του σχολείου) δεσμεύονται ώστε να:

- ο Σέβονται τα δικαιώματα όλων των ατόμων στη σχολική κοινότητα
- ο Αναγνωρίζουν και εφαρμόζουν τις υποχρεώσεις τους, όπως απορρέουν από τους κανονισμούς του σχολείου για την καταπολέμηση των διακρίσεων και του ρατσισμού
- ο Συμπεριφέρονται με ασφαλή και υπεύθυνο τρόπο αποφεύγοντας οποιαδήποτε επιθετική συμπεριφορά ή άλλη επικοινωνία που δείχνει έλλειψη σεβασμού σε άτομα ή περιουσίες
- ο Απορρίπτουν και καταδικάζουν κάθε μορφή ρατσισμού, παρενόχλησης ή διάκρισης προς οποιοδήποτε άτομο της σχολικής κοινότητας
- ο Αποφεύγουν έμμεση ή άμεση πρόκληση οποιουδήποτε ρατσιστικού περιστατικού
- ο Λαμβάνουν μέρος στη διαχείριση ρατσιστικών περιστατικών, η οποία πρέπει να γίνεται άμεσα, κατηγορηματικά και με συνέπεια, στη βάση του Κώδικα.
- ο Εάν παρατηρήσουν ρατσιστικά περιστατικά παρεμβαίνουν με ειρηνικά μέσα για να βοηθήσουν, εάν χρειάζεται, και στη συνέχεια αναφέρουν το περιστατικό στην/ον Υπεύθυνη/ο Εκπαιδευτικό

διαφορετικότητα

φύλο, χρώμα/εμφάνιση,
εθνικότητα, κοινότητα ή
θρησκευτική ομάδα, καθεστώς
παραμονής στη χώρα,
καταγωγή, θρησκευτικές ή
άλλες πεποιθήσεις, αναπηρία,
ηλικία, σεξουαλικός
προσανατολισμός, γλώσσα,
προφορά, συνήθειες,
επάγγελμα,
κοινωνικοοικονομική
κατάσταση, κουλτούρα κλπ.

ρατσισμός

συνέπειες πράξεων,
συμπεριφορών και λόγων,
έμμεσων ή άμεσων, οι
οποίες περιθωριοποιούν,
αποκλείουν και κάνουν
διακρίσεις σε βάρος όσων
θεωρούνται
'διαφορετικοί', ασχέτως
πρόθεσης

πολλαπλότητα ρατσισμών

Με δεδομένη την **πολλαπλότητα των ταυτοτήτων**, εξίσου **πολλαπλοί και εναλλασσόμενοι** είναι και οι **πιθανοί συνδυασμοί διακρίσεων και ρατσισμών** που μπορεί να αδικούν ή να ευνοούν κάποια παιδιά στο σχολείο και άτομα στην ευρύτερη κοινωνία σε σχέση με τις διάφορες ιδιαιτερότητές τους.

ρατσιστικό περιστατικό

- ο οποιοδήποτε περιστατικό εκλαμβάνεται ως ρατσιστικό από το θύμα ή άλλο πρόσωπο (Macpherson, 1999 και ECRI, 2007)
- καλλιεργεί περιβάλλον εχθρότητας προς όλα τα πρόσωπα που μοιράζονται κάποια χαρακτηριστικά, βλάπτοντας σοβαρά ευρύτερες κοινότητες
- Παραδείγματα:
 - γελοιοποίηση ή μίμηση προφορών ή κινήσεων, χρήση υποτιμητικής γλώσσας, ρατσιστικά ανέκδοτα/σχόλια, διάδοση φήμης για τη διαφορετικότητα ή υποτιθέμενη διαφορετικότητα ενός ατόμου, αποκλεισμός από συμμετοχή σε κοινωνικές ομάδες, προσβλητικά, απειλητικά ή ρατσιστικά γκράφιτι ή σύμβολα, σωματική βία στη βάση της ιδιαιτερότητας ενός ατόμου

Ενδεικτικά βήματα εφαρμογής

1. **Γνωστοποίηση Κώδικα σε εκπαιδευτικούς** κατά τη διάρκεια συνεδρίασης προσωπικού και σε εκπροσώπους Συνδέσμου Γονέων από τη διευθυντική ομάδα του σχολείου.
2. **Γνωστοποίηση Κώδικα σε μαθητές/τριες** η οποία στοχεύει στην ενημέρωσή τους για τις δεσμεύσεις τους, τις διαδικασίες που θα ακολουθούνται σε περίπτωση αναφοράς ρατσιστικών περιστατικών και σε εισηγήσεις για τρόπους γνωστοποίησης του Κώδικα και Οδηγού στη σχολική κοινότητα. Η γνωστοποίηση μπορεί ακολουθήσει τα εξής βήματα:

- ο **Ενημέρωση** όλων των παιδιών ανά ομάδες από Διευθυντή/ντρια και Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό με χρήση σχετικών βίντεο και ενημερωτικής παρουσίασης ή Ενημέρωση παιδιών ανά τμήμα από τον/την εκπαιδευτικό του τμήματος
- ο **Συνεδρίαση Μαθητικών Συμβουλίων** με σκοπό την προώθηση εισηγήσεων για την καλύτερη γνωστοποίηση και ενημερότητα της σχολικής κοινότητας για την αντιρατσιστική πολιτική
- ο **Συνεδρίαση Κεντρικού Μαθητικού Συμβουλίου** για αξιολόγηση των εισηγήσεων από τα Μαθητικά Συμβούλια και αποφάσεις σε σχέση με την υλοποίηση κάποιων από αυτές ή επιπρόσθετων, σε συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς

3. **Γνωστοποίηση Κώδικα στις οικογένειες** σε πρωινό ή απογευματινό χρόνο, σε συνεργασία με το προσωπικό του σχολείου και τον Σύνδεσμο Γονέων. Στην εν λόγω συνάντηση μπορούν να αξιοποιηθούν φορείς ή Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που εργάζονται σε θέματα αντιρατσισμού.

4. **Έναρξη εφαρμογής Κώδικα και Οδηγού** σε ημερομηνία που έχει καθοριστεί εκ των προτέρων από το σχολείο και σχετική υπενθύμιση σε σχολική συγκέντρωση.

5. Εφαρμογή Κώδικα και Οδηγού σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Τονίζεται ότι η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής εξαρτάται άμεσα από τη **συνέπεια και συστηματικότητα** η οποία θα τηρείται σε όλα τα στάδια.

Τι αναμένεται από Διευθυντές/Διευθύντριες

- ο Στενή συνεργασία με Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό
- ο Επιβολή κυρώσεων όπου χρειάζεται σε συνεννόηση με Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό
- ο Διατήρηση αρχείου ρατσιστικών περιστατικών με όλα τα συμπληρωμένα έντυπα Φόρμας 1 σε συνεργασία με Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό
- ο Αποστολή Φόρμας 2 στο τέλος του χρόνου στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ηλεκτρονική συμπλήρωση ετήσιας συνοπτικής αναφοράς)

Τι αναμένεται από Υπεύθυνο/Υπεύθυνη Εκπαιδευτικό

- ο Στενή συνεργασία με Διευθυντή/Διευθύντρια
- ο Γνωστοποίηση του ονόματός του στα παιδιά και εκπαιδευτικούς του σχολείου ως το άτομο που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση ρατσιστικών περιστατικών
- ο Συμπλήρωση Φόρμας 1 για κάθε ρατσιστικό περιστατικό για το οποίο ενημερώνεται από παιδί ή συνάδελφο
- ο Επιβεβαίωση επιβολής κυρώσεων (έντυπο αναστοχασμού κλπ)
- ο Ενημέρωση οικογενειών των εμπλεκόμενων παιδιών όπου χρειάζεται μετά από συνεννόηση με Διευθυντή/ντρια
- ο Συμπλήρωση Φόρμας 2 στο τέλος του χρόνου με σύνολο ρατσιστικών περιστατικών

ΛΕΚΤΙΚΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ, ΓΡΑΠΤΗ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ, ΧΩΡΙΣ ΟΙ ΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ, ΟΠΩΣ:

1) Ένας μαθητής αναφέρθηκε σε μια συζήτηση στους «παλιοσύριους».

2) Ένας μαθητής βλέποντας μια εφημερίδα είπε: « Ποιος είναι αυτός ο παχύς; »

- * στερεοτυπικές δηλώσεις
- * ανέκδοτα ή αστεία
- * κοροϊδία ή πειράγματα για ρούχα, φαγητό, σχέσεις, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, περιουσία ή σωματική εμφάνιση
- * χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- * προσβλητικά σχόλια
- * γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- * ρατσιστικά σχόλια

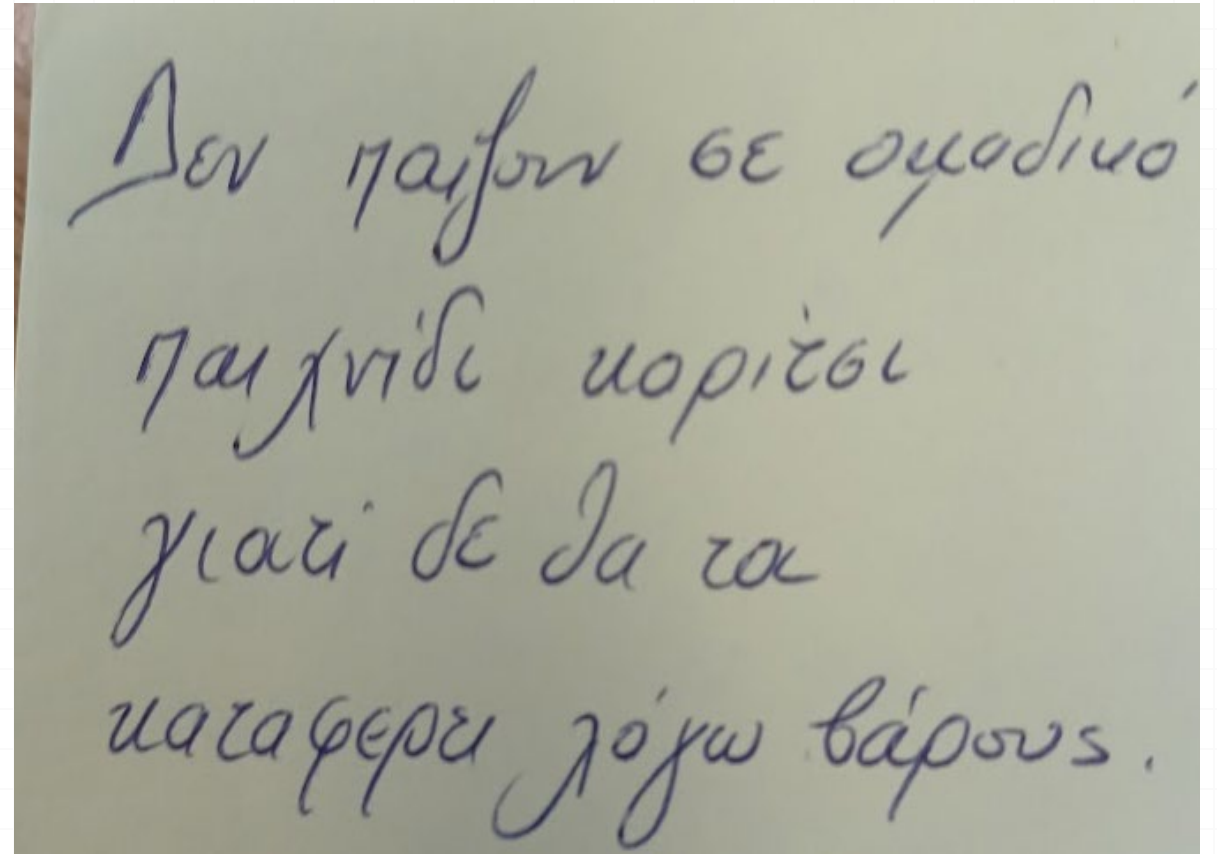
ΛΕΚΤΙΚΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ, ΓΡΑΠΤΗ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΙ ΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ, ΟΠΩΣ:

Στο παιχνίδι την
ώρα του διαλείμματος
κάποια παιδιά τσακώ-
θηκαν και είπαν σε
παιδί ξένο "Ρε πήαινε
στη χώρα σου".

- * στερεοτυπικές δηλώσεις
- * ανέκδοτα ή αστεία
- * κοροϊδία ή πειράγματα για ρούχα, φαγητό, σχέσεις, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, περιουσία ή σωματική εμφάνιση
- * χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- * προσβλητικά σχόλια
- * γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- * ρατσιστικά σχόλια

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ
ΠΛΗΓΩΝΕΙ
ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ
ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ, ΟΠΩΣ:**

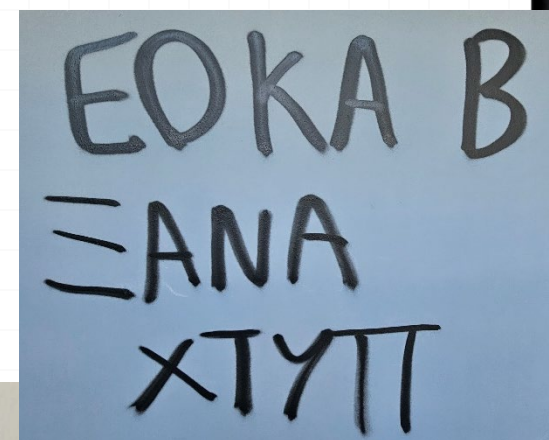
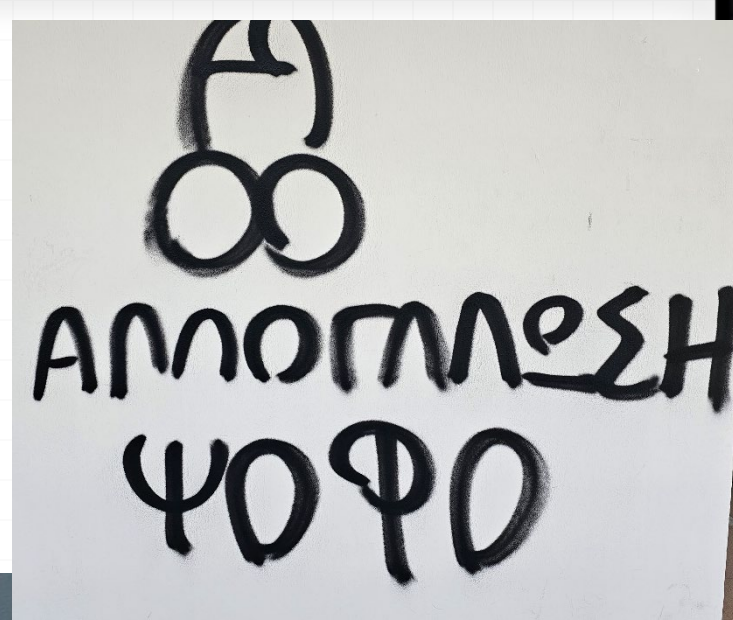
- * σκόπιμος αποκλεισμός λέγοντας στους άλλους να μην κάνουν παρέα με ένα άτομο/μια ομάδα ατόμων
- * κουτσομπολιό, συμμετοχή στη διάδοση φήμης
- * άρνηση για συνεργασία
- * άρνηση από παιδιά να παίξουν ή να καθίσουν δίπλα από συγκεκριμένα παιδιά
- * αποκλεισμός από συμμετοχή σε κοινωνικές ή άλλες ομάδες

Δεν παίζουν σε ομαδικό
παιχνίδι κοριτσάκι
γιατί δε θα τα
καταφέρει λόγω βάρους.

ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑ- ΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ, ΟΠΩΣ:

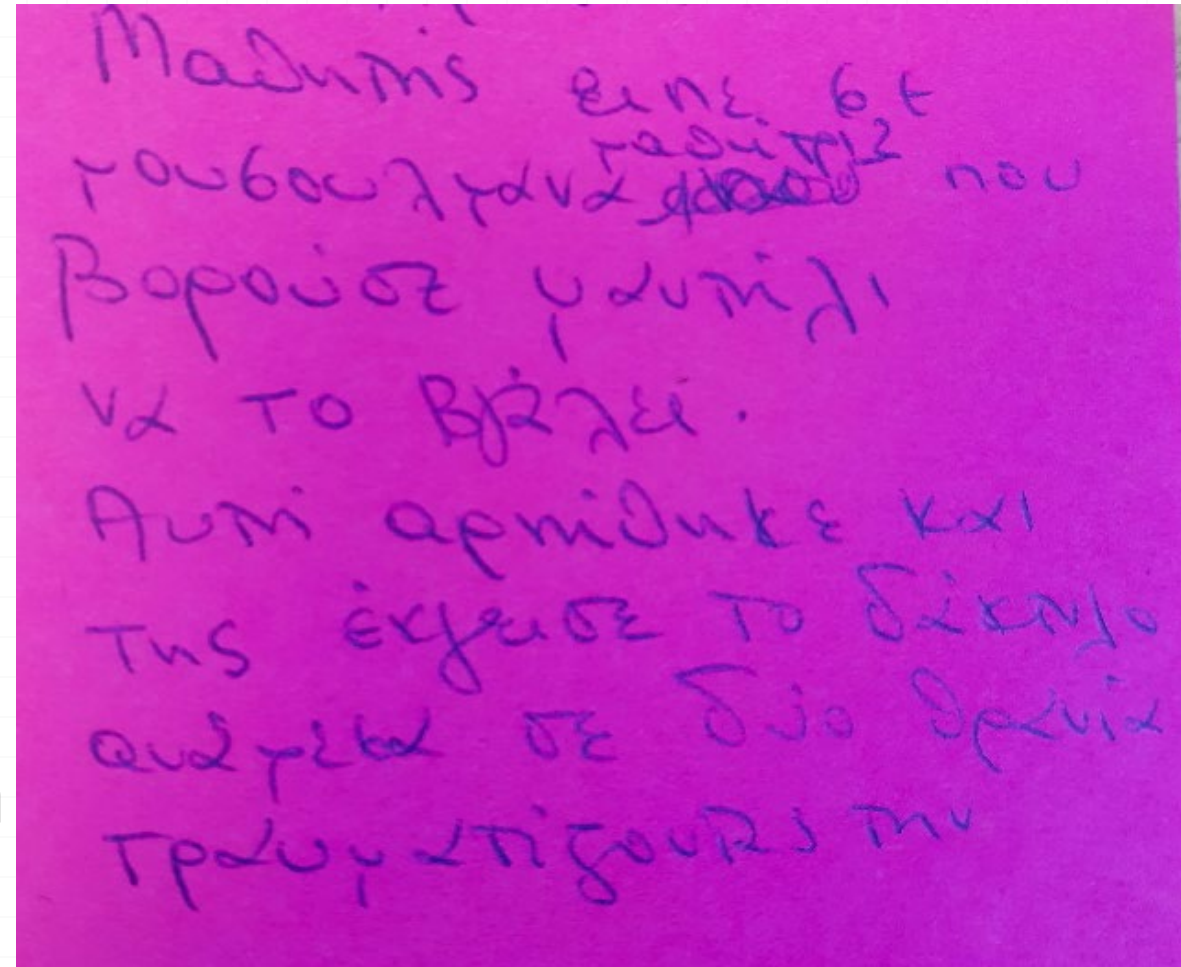
- * σήματα ή σύμβολα σε ρούχα που είναι ενάντια σε συγκεκριμένες πολιτισμικές ή άλλες ομάδες ή προκαλούν αισθήματα εναντίον ατόμων ή ομάδων
- * προσβλητικά, απειλητικά ή ρατσιστικά γκράφιτι ή σλόγκαν (σε τοίχους του σχολείου, στις τουαλέτες, στα θρανία κ.λπ.)
- * προώθηση εκδόσεων που είναι ενάντια σε συγκεκριμένες πολιτισμικές ή άλλες ομάδες
- * προώθηση του ρατσισμού ή ρατσιστικών αντιλήψεων και της μη αποδοχής της διαφορετικότητας μέσα από το διαδίκτυο ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα
- * άλλα είδη ρατσιστικής προπαγάνδας

* Υβριστικά συνθήματα
στους τοίχους του σχολείου
(Ρουμανέι δ...)

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ, ΟΠΩΣ:

- * απειλητικές ή κοροϊδευτικές χειρονομίες
- * σπρωξίματα
- * χτυπήματα
- * τρικλοποδιές
- * κλοπές
- * απειλές
- * καταδίωξη
- * καταστροφή προσωπικών αντικειμένων ή άλλης περιουσίας
- * καταστροφή δημόσιας ή άλλης περιουσίας με συναισθηματική, ηθική ή άλλη αξία για συγκεκριμένα άτομα ή ομάδες (π.χ. μνημεία, έργα τέχνης, κοινωφελή έργα κ.λπ.).
- * κλοτσιές, γροθιές
- * σωματική επίθεση ή παρενόχληση

Διακόπτω – προστατεύω το θύμα - αναδεικνύω πολιτική – διαχειρίζομαι ως ρατσιστικό περιστατικό με βάση τον Οδηγό

1. Διακόπτουμε το περιστατικό.
2. Δηλώνουμε ότι το σχολείο μας διαφωνεί με αυτές τις δηλώσεις/συμπεριφορές.
3. Δεν στοχοποιούμε τον θύτη την ώρα του περιστατικού. Αποφεύγουμε ερωτήσεις του τύπου 'γιατί το είπες;' 'κατάλαβες ότι πλήγωσες το συμμαθητή σου;' κλπ.
4. Η διαχείριση και καταγραφή του περιστατικού θα γίνει διακριτικά, με τον θύτη μόνο του/μόνη της να συμπληρώνει το έντυπο αναστοχασμού κλπ.

Βήματα διαχείρισης ρατσιστικών περιστατικών

1. Το περιστατικό παρατηρείται από παιδιά ή εκπαιδευτικούς και αναφέρεται στον/στην Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό ή άλλο/η εκπαιδευτικό που βρίσκεται πλησιέστερα, αν είναι ανάγκη.
2. Ο/Η εκπαιδευτικός που είναι μάρτυρας ή ενημερώνεται πρώτος/η για το περιστατικό:
 - επεμβαίνει για να το διακόψει
 - παρέχει άμεση στήριξη και ασφάλεια στο θύμα
 - ενημερώνει άμεσα τον/την Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό.
3. Ο/Η Υπεύθυνος/η Εκπαιδευτικός:
 - επιβεβαιώνει ότι το θύμα/τα θύματα που ήταν στόχοι του ρατσιστικού περιστατικού είναι ασφαλή
 - ενημερώνει τον/τη Διευθυντή/ντρια
 - σε ξεχωριστές και κοινές συναντήσεις συζητά για το περιστατικό με όλα τα εμπλεκόμενα παιδιά και εκπαιδευτικούς (θύματα, θύτες, θεατές)
 - σημειώνει τις λεπτομέρειες στο έντυπο αναφοράς ρατσιστικού περιστατικού (Φόρμα 1).

4. Η διεύθυνση του σχολείου προχωρεί στην επιβολή των ανάλογων κυρώσεων με βάση τις πρόνοιες των Κανονισμών Λειτουργίας του σχολείου. Αν τα εμπλεκόμενα άτομα παρακολουθούνται από Εκπαιδευτική/ό Ψυχολόγο τότε η διαδικασία επιβολής κυρώσεων γίνεται σε συνεργασία με την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

5. Η διεύθυνση του σχολείου προχωρεί σε ενημέρωση του Παρατηρητηρίου για τη Βία αποστέλλοντας τη Φόρμα 1 και προσκαλεί την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και μετέπειτα την ΟΑΠ, αν χρειαστεί, αν το περιστατικό κριθεί ιδιαίτερα σοβαρό ή αν προκαλείται από το ίδιο άτομο για πολλοστή φορά.

6. Ο/Η Υπεύθυνος/η Εκπαιδευτικός συμπληρώνει στο τέλος του σχολικού έτους τη Φόρμα 2, με τα συγκεντρωτικά στοιχεία για τα ρατσιστικά περιστατικά του έτους που πέρασε και την αποστέλλει με βάση τις οδηγίες της εγκυκλίου που αναρτάται στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς.

ΕΙΔΟΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ					
	1η φορά	2η φορά	3η φορά	4η φορά	5η φορά	6η φορά
<p>1ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας, χωρίς οι δέκτες της βίας να είναι μάρτυρες, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στερεοτυπικές δηλώσεις • ανέκδοτα ή αστεία • κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων, • φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, παρουσίας ή σωματικής εμφάνισης • χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων • προσβλητικά σχόλια • γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων • ρατσιστικά σχόλια 	<p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Παρατήρηση</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Κοινωνικής εργασίας</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Κοινωνικής εργασίας</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου</p> <p>Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)</p>
<p>2ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας στην οποία οι δέκτες της βίας γίνονται μάρτυρες, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στερεοτυπικές δηλώσεις • ανέκδοτα ή αστεία • κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων, φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, παρουσίας ή σωματικής εμφάνισης • χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων • προσβλητικά σχόλια • γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων • ρατσιστικά σχόλια 	<p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Παρατήρηση</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Στέρηση συμμετοχής</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Κοινωνικής εργασίας</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου</p> <p>Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)</p>

Επαρχία		
Σχολείο		
Ημερομηνία και ώρα περιστατικού		
Όνομα και χαρακτηριστικά θύματος/θυμάτων (εθνικότητα, θρησκεία, χρώμα, κοινότητα, γλώσσα, καθεστώς παραμονής στη χώρα, προηγούμενη εμπλοκή σε παρόμοια περιστατικά)		
Όνομα και χαρακτηριστικά θύματος/θυμάτων (εθνικότητα, θρησκεία, χρώμα, κοινότητα, γλώσσα, καθεστώς παραμονής στη χώρα, προηγούμενη εμπλοκή σε παρόμοια περιστατικά)		

Παρακαλώ σημειώστε με ✓ αυτό που ισχύει.

Θύμα/ Θύματα - Δέκτης/ Δέκτες		Θύτης / Θύτες	
Μαθητής/τρια		Μαθητής/τρια	
Εκπαιδευτικός		Εκπαιδευτικός	
Άλλος - μέλος της σχολικής κοινότητας (υιευκρινίστε)		Άλλος - μέλος της σχολικής κοινότητας (υιευκρινίστε)	

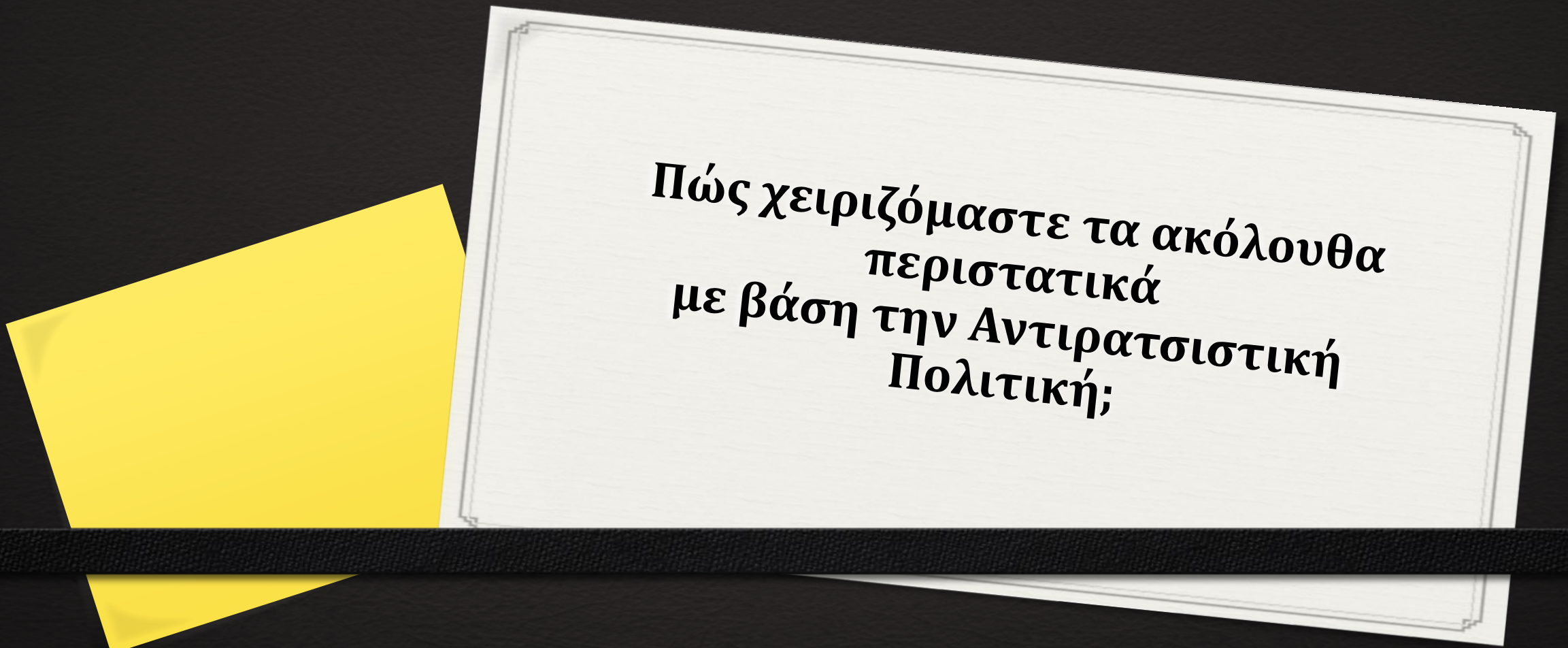
Χαρακτηριστικό στο οποίο βασίστηκε η ρατσιστική συμπεριφορά (Σημειώστε √. Μπορούν να σημειωθούν περισσότερες από μία επιλογές):

Χρώμα	☐	Θρησκεία	☐
Κοινότητα	☐	Πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις	☐
Γλώσσα	☐	Εθνική ή Εθνοτική καταγωγή	☐
Εμφάνιση (διευκρινίστε)	☐	Ηλικία	☐
Αναπηρία	☐	Φύλο	☐
Σεξουαλικός προσανατολισμός	☐	Καθεστώς παραμονής	☐
Ταυτότητα φύλου	☐	Άλλο (διευκρινίστε)	☐

Χώρος όπου έλαβε χώρα το περιστατικό (Σημειώστε με √):

Στην τάξη	☐	Στους διαύλους	☐
Στην αυλή	☐	Εκτός σχολείου	☐
Στο γήπεδο του σχολείου	☐	Στο διαδίκτυο	☐
	☐	Σε άλλο χώρο (διευκρινίστε)	☐

Σύντομη περιγραφή του περιστατικού:

**Πώς χειριζόμαστε τα ακόλουθα
περιστατικά
με βάση την Αντιρατσιστική
Πολιτική;**

1.

**Συνάδελφος μπαίνει στον καθηγητικό
σύλλογο/στο γραφείο δασκάλων και λέει
«Γεμίσαμε κουρούκλες εδώ μέσα, μέχρι
πού θα πάει αυτή η ιστορία;»**

ΕΙΔΟΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ

1ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας, χωρίς οι δέκτες της βίας να είναι μάρτυρες, όπως:

- στερεοτυπικές δηλώσεις
- ανέκδοτα ή αστεία
- κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων,
- φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, περιουσίας ή σωματικής εμφάνισης
- χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- προσβλητικά σχόλια
- γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- ρατσιστικά σχόλια

Εάν οι θύτες είναι εκπαιδευτικοί, τότε υπόκεινται στον Περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο του 1969 έως (Αρ.2) 2012.

Αν πρόκειται για ενήλικο άτομο εκτός σχολείου ειδοποιείται η αστυνομία (βλ. Κώδικα σελ. σελ. 23).

2.

**Μαθητής ζητά από μουσουλμάννα
συμμαθήτριά του που φορεί μαντίλα να τη
βγάλει. Όταν αυτή αρνείται, της κλείνει το
δάχτυλο ανάμεσα σε δύο θρανία
τραυματίζοντάς την.**

ΕΙΔΟΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ					
	1η φορά	2η φορά	3η φορά	4η φορά	5η φορά	6η φορά
<p>5ο ΕΠΙΠΕΔΟ: Σωματική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • απειλητικές ή κοροϊδευτικές χειρονομίες • σπρωξίματα • χτυπήματα • τρικλοποδιές • κλοπές • απειλές • καταδίωξη • καταστροφή προσωπικών αντικειμένων ή άλλης περιουσίας • καταστροφή δημόσιας ή άλλης περιουσίας με συναισθηματική, ηθική ή άλλη αξία για συγκεκριμένα άτομα ή ομάδες (πχ. μνημεία, έργα τέχνης, κοινωφελή έργα κ.λπ.). • κλωτσιές, γροθιές • σωματική επίθεση ή παρενόχληση 	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Αποζημίωση (αν χρειάζεται)</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Αποζημίωση (αν χρειάζεται)</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Κοινωφελής εργασία</p> <p>Αποζημίωση (αν χρειάζεται)</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Κοινωφελής εργασία</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Αποζημίωση (αν χρειάζεται)</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή αποβολή</p> <p>Αποζημίωση (αν χρειάζεται)</p>	<p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ ής Ψυχολόγου</p> <p>Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)</p> <p>Αποζημίωση (αν χρειάζεται)</p>

3.

Αγόρια του σχολείου συνηθίζουν να αποκαλούν ο ένας τον άλλο «gay», όταν τσακώνονται μεταξύ τους.

2ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας στην οποία οι δέκτες της βίας γίνονται μάρτυρες, όπως:

- στερεοτυπικές δηλώσεις
- ανέκδοτα ή αστεία
- κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων, φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, παρουσίας ή σωματικής εμφάνισης
- χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- προσβλητικά σχόλια
- γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- ρατσιστικά σχόλια

Έντυπο αναστοχασμού

Παρατήρηση

Επικοινωνία με το σπίτι

Έντυπο αναστοχασμού

Γραπτή επίπληξη

Επικοινωνία με το σπίτι

Γραπτή επίπληξη

Στέρηση συμμετοχής

Επικοινωνία με το σπίτι

Κοινοφελής εργασία

Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή

Επικοινωνία με το σπίτι

Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο

Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή

Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή

Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου

Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)

Τι γίνεται όταν το παιδί Α ονομάσει το παιδί Β «π*%#τη/γκέι» χωρίς να ξέρει τι σημαίνει; Κατά τη συμπλήρωση του εντύπου αναστοχασμού χρειάζεται να πληροφορήσουμε τον θύτη τι σημαίνει «π*%#τη/γκέι»;

- Άσχετα με το αν γνωρίζει ή όχι κάποιος το νόημα μιας λέξης και άσχετα με τον σεξουαλικό προσανατολισμό του θύματος, η λέξη χρησιμοποιείται από το παιδί Α με σκοπό ή συνέπεια το να πληγώσει ή να μειώσει το θύμα και επομένως η συγκεκριμένη συμπεριφορά αποτελεί ομοφοβικό/ρατσιστικό περιστατικό.
- Σε περίπτωση που το παιδί Α δε γνωρίζει την έννοια της λέξης, η επεξήγηση του νοήματος δεν είναι απαραίτητη. Οφείλουμε όμως να ζητήσουμε από τον θύτη να μη χρησιμοποιεί αυτή τη λέξη ως βρισιά.
- Αν διαπιστώσουμε ότι ο θύτης γνωρίζει τι σημαίνει, τότε μπορούμε να εξηγήσουμε το εξής: «Η λέξη αυτή δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως βρισιά ή για να πληγώσει κάποια άτομα διότι υπονοεί ότι σημαίνει κάτι κακό, κάτι που δεν ισχύει. Το παιδάκι που αποκάλεσες με αυτή τη λέξη πληγώθηκε και δεν του αρέσει να τον βρίζουν χρησιμοποιώντας αυτή τη λέξη, επομένως η συμπεριφορά σου αυτή δε γίνεται ανεκτή στο σχολείο μας».

4.

Ένα κορίτσι κάλεσε στα γενέθλιά της όλα τα παιδιά εκτός από τη Σύρια συμμαθήτριά και τον νέο (Αγγλοκύπριο) συμμαθητή της.

ΕΙΔΟΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ					
	1η φορά	2η φορά	3η φορά	4η φορά	5η φορά	6η φορά
<p>3ο ΕΙΔΟΣ: Κοινωνική βία που πληγώνει την αίσθηση της αποδοχής ενός ατόμου από το σύνολο, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • σκόπιμος αποκλεισμός λέγοντας στους άλλους να μην κάνουν παρέα με ένα άτομο/μία ομάδα ατόμων • κουτσομπολιό, συμμετοχή στη διάδοση φήμης • άρνηση για συνεργασία • άρνηση από παιδιά να παίξουν ή να καθίσουν δίπλα από συγκεκριμένα παιδιά • αποκλεισμός από συμμετοχή σε κοινωνικές ή άλλες ομάδες 	<p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Παρατήρηση</p>	<p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Κοινοφελής εργασία</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Κοινοφελής εργασία</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου</p> <p>Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)</p>

5.

Την ώρα του διαλείμματος, παιδιά της Στ' τάξης φωνάζουν σε ένα μαύρο παιδί που έφτασε πριν μερικές μέρες στο σχολείο με καθεστώς αιτητή ασύλου 'φύε πήαινε στη χώρα σου'.

2ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας στην οποία οι δέκτες της βίας γίνονται μάρτυρες, όπως:

- στερεοτυπικές δηλώσεις
- ανέκδοτα ή αστεία
- κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων, φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, παρουσίας ή σωματικής εμφάνισης
- χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- προσβλητικά σχόλια
- γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- ρατσιστικά σχόλια

Έντυπο αναστοχασμού

Παρατήρηση

Επικοινωνία με το σπίτι

Έντυπο αναστοχασμού

Γραπτή επίπληξη

Επικοινωνία με το σπίτι

Γραπτή επίπληξη

Στέρηση συμμετοχής

Επικοινωνία με το σπίτι

Κοινοφελής εργασία

Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή

Επικοινωνία με το σπίτι

Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο

Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή

Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή

Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου

Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)

Με την Αντιρατσιστική Πολιτική του ΥΠΑΝ...

- ο Οι δεσμεύσεις των μαθητών/μαθητριών αποτελούν και δεσμεύσεις **των ίδιων των εκπαιδευτικών**
- ο Οι κυρώσεις που προβλέπονται εναρμονίζονται πλήρως με τους κανόνες λειτουργίας των δημόσιων σχολείων
- ο Είναι στη διακριτική ευχέρεια της διεύθυνσης του σχολείου να αποφασίσει για τις διαδικασίες που θα ακολουθούνται που θα ακολουθούνται για την καταγραφή και την επιβολή των κυρώσεων. Μπορεί να γίνουν μικρές μετατροπές - όχι όμως εξαιρέσεις.
- ο Τα ρατσιστικά περιστατικά **ΔΕΝ ΠΕΡΝΟΥΝ** πλέον απαρατήρητα

Πού θα βρω υλικό?

www.pi.ac.cy

- ✓ Εφαρμογή
- ✓ Υποστηρικτικό υλικό (ενημερωτικές παρουσιάσεις για γονείς, μαθητές/τριες κλπ)
- ✓ Παραδείγματα δραστηριοτήτων, ημερίδων κλπ
- ✓ FAQs
- ✓ Ενημερωτικά τρίπτυχα για γονείς σε 7 γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, ρωσικά, αραβικά, τουρκικά, ρουμανικά, βουλγαρικά)
- ✓ kodikas@cyearn.pi.ac.cy
- ✓ 22402367

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

Παρασκευή, 13 Νοεμβρίου 2015

Οικοσελίδα

Οικοσελίδα	Πιλοτική εφαρμογή 2014-15	Στόχος υπό έμφαση 2015-16	Ανακοινώσεις - Εργάσιμοι	Σεμινάρια - Συνέδρια	Υποστηρικτικό Υλικό	Συχνές Ερωτήσεις	Επικοινωνία
------------	---------------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------	---------------------	------------------	-------------

Το σχολείο αποτελεί φορέα πολιτικής του κράτους. Επομένως, το σχολείο καλείται να αποτελέσει τον φορέα εφαρμογής αντιρατσιστικής πολιτικής, απομακρυσμένης από κάθε μισαλλοδοξία συμπεριφορά και το πεδίο αποτελεσματικής αντιμετώπισης όλων εκείνων των παραγόντων που συμβάλλουν στην εκδήλωση κάθε μορφής κοινωνικού αποκλεισμού, εκφοβισμού και διακρίσεων. Βάσει αυτής της παραδοχής, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει θέσει ως έναν από τους στόχους υπό έμφαση για τη σχολική χρονιά 2015-16 το θέμα «Ευαισθητοποίηση των μαθητών κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας και προώθηση της ισότητας και του σεβασμού, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης κατά της ρητορικής του μίσους του Συμβουλίου της Ευρώπης».

Στο πλαίσιο των επιμορφωτικών και άλλων δράσεων του για τους υπό έμφαση στόχους της φετινής σχολικής χρονιάς, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει προχωρήσει στη δημιουργία αυτής της ιστοσελίδας. Η ιστοσελίδα έχει σκοπό να ενημερώνει και να στηρίζει τα σχολεία όλων των βαθμίδων στην εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής του ΥΠΠ, "Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού & Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών" και θα ανανεώνεται τακτικά.

Στην παρούσα ιστοσελίδα υπάρχουν πληροφορίες για την πιλοτική εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής κατά τη σχολική χρονιά 2014-15, οι ανακοινώσεις και εγκύκλιοι σχετικά με την αντιρατσιστική πολιτική, ομιλίες και παρουσιάσεις από προηγούμενα συνέδρια και ημερίδες, υποστηρικτικό υλικό για τα σχολεία, καθώς και απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις εκπαιδευτικών. Στην ιστοσελίδα βρίσκονται επίσης στοιχεία επικοινωνίας για απευθείας στήριξη των σχολείων στην εφαρμογή του Κώδικα & Οδηγού.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΩΔΙΚΑ

- ο Ενημερωτική παρουσίαση για εκπαιδευτικούς και γονείς
- ο Παράδειγμα παρουσίασης για μαθητές/μαθήτριες
- ο Κώδικας και Οδηγός (αναθεωρημένη έκδοση, Οκτώβριος 2016)
- ο Ενημερωτικό τρίπτυχο για γονείς: ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΑΓΓΛΙΚΑ, ΡΩΣΙΚΑ, ΑΡΑΒΙΚΑ, ΤΟΥΡΚΙΚΑ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑ, ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ
- ο Παράδειγμα εργαστηρίου για μαθητές/μαθήτριες σε ημερίδα
- ο Παράδειγμα εργαστηρίου για μαθητές/μαθήτριες πριν από ημερίδα
- ο Φορείς κατά του ρατσισμού
- ο Ηλεκτρονικό έντυπο καταγραφής ρατσιστικού περιστατικού (Φόρμα 1)
- ο Ηλεκτρονικό έντυπο συνοπτικής ετήσιας καταγραφής ρατσιστικών περιστατικών (Φόρμα 2)
- ο Ηλεκτρονικό έντυπο συνοπτικής καταγραφής εμπλεκόμενων παιδιών
- ο Ηλεκτρονικό έντυπο αναστοχασμού
- ο Ηλεκτρονικό έντυπο γραπτής επίπληξης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- Ψηφιακό εγχειρίδιο «Η Παγκόσμια Εκπαίδευση στο σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον»
- Εγχειρίδιο ΒΕΕ: Boosting Gender Equality in Education: εργαλειοθήκη μεθόδων παρέμβασης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με θεωρητικά και πρακτικά εργαλεία, για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων του φύλου από το νηπιαγωγείο και το δημοτικό
- Εκπαιδευτικό υλικό από Το Πολύχρωμο Σχολείο
- Βίντεο Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου "Just another youth story": Νικόλ και Δήμητρα, Στέφανος Ιωάννου, Μαρίνα Γεωργίου, Bourak Berk Doulai
- «Οι φίλοι μας, οι φίλες μας» Ενότητα 6, Βιβλίο Γλώσσας Ε' Δημοτικού: Τροποποιημένη ενότητα, εμπλουτισμένη με υλικό από άτομα με αναπηρία Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αυτόνομη μάθηση και εξ αποστάσεως διδασκαλία (Μαρίνα Δημοκράτους - Σιμώνη Συμεωνίδου, Πανεπιστήμιο Κύπρου)
- Εγχειρίδια Αγωγής Υγείας Δημοτικής Εκπαίδευσης "Ανακαλύπτοντας τον Ελέφαντα«, "Μικρή Πυξίδα«, "Κοινωνική Μάθηση"
- Ερευνητικό πρόγραμμα Ψηφίδες Γνώσης Πανεπιστημίου Κύπρου (εκπαιδευτικό υλικό για διδασκαλία θεμάτων σχετικά με αναπηρίες)
- Υλικό Υπάτης Αρμοστείας: Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και στα δικαιώματα των προσφύγων
- Εκπαιδευτικό Υλικό από το πρόγραμμα "Σπάζοντας τα καλούπια του φύλου" για θέματα ισότητας και οικονομικής ανεξαρτησίας ανδρών και γυναικών.
- Βίντεο UNICEF "Αδικα παραμύθια"

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

- ο Ρόζα Πάρκς – Η γυναίκα που νίκησε τον ρατσισμό (Νεόφυτου Νεοφυτίδη)
- ο Βιβλίο Φτου Ξελύπη (εκπαιδευτικό υλικό, πληροφορίες για το βιβλίο) από Δρ Μαρία Πολυχρονά
- ο Δωρεάν μάθημα για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Διαδίκτυο Οργανισμού "Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα"
- ο How to be an antiracist educator
- ο Φύλλα εργασίας με αντιρατσιστικές δραστηριότητες (Δρ Ευγενία Κουνναπή)
- ο Κατάλογος με παραμύθια για αντιρατσιστική εκπαίδευση (Δρ Ευγενία Κουνναπή)
- ο "Aya", Βιβλίο, βίντεο, εκπαιδευτικό υλικό και άλλα από το Δημοτικό Σχολείο Αγίων Αναργύρων Λάρνακας
- ο Θεατρικό "Ο γιος του εχθρού μου", Κυριάκου Παστίδη
- ο Θεατρικό "Ο ήρωας με τη ριγέ πιτζάμα", Κυριάκου Παστίδη
- ο Θεατρικό "Το αυτί που ξέχασε να ακούει", Κυριάκου Παστίδη
- ο Φύλλα εργασίας για τον ρατσισμό, Κυριάκου Παστίδη
- ο Φύλλα εργασίας για τον εθελοντισμό, Κυριάκου Παστίδη
- ο Θρησκευτική εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα σε διαιρεμένες κοινωνίες: η περίπτωση της Κύπρου (εκπαιδευτικό υλικό και σχέδια μαθήματος που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου)
- ο Έργο PRESS: Ανάπτυξη online Αποθετηρίου για εκπαιδευτικούς και εθελοντές που εμπλέκονται με την εκπαίδευση ατόμων με προσφυγικό υπόβαθρο
- ο "Εγκλωβισμένοι σε λάθος σώμα" άρθρο με ομιλία μητέρας διεμφυλικού παιδιού
- ο Video Animated Short Film: "Ian" by Fundacion Ian

Η Βαλίτσα

Chris Naylor-Ballesteros

Dioptra

<https://twitter.com/DioptraBooks/status/1313443199600529408>

Σειρά βίντεο: Just another youth story

Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου

#JustAnotherYouthStory

Just Another Youth Story: Νικολ και Δήμητρα

<https://www.youtube.com/watch?v=atafcuRXwjA>
<https://www.youtube.com/watch?v=9wsDvxLqJ2M>
https://www.youtube.com/watch?v=BY75bN8_lkg
<https://www.youtube.com/watch?v=ILsj2vPvriM>

Υλικό για διαθεματική χρήση για υποστήριξη Κώδικα & Οδηγού (ιστοσελίδα Αγωγής Υγείας Δημοτικής Εκπαίδευσης)

- Υλικό Υπάτης Αρμοστείας για τους πρόσφυγες
- Ανακαλύπτοντας τον Ελέφαντα
- Κομπαζίτο – Μικρή Πυξίδα
- Κοινωνική Μάθηση

Ενδεικτικές παρουσιάσεις: Γυμνασίου Αγλαντζιάς (Μαρία Πολυχρονά, Φιλόλογος)

Clipboard Slides Font Paragraph Drawing

1

2

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- Ποιο **κοινωνικό** πρόβλημα θίγει η ταινία;
- Πού κάθεται το κορίτσι, πού κάθονται οι γονείς;
- Γιατί συμπεριφέρονται έτσι οι γονείς;
- Πώς νομίζετε ότι **ένικωσε** ο Τζαφάρ;

- Το σχολείο μας είναι καθημερινά τόπος συνάντησης για 600 μαθητές και καθηγητές.
- Είναι σημαντικό να **συνυπάρχουμε αρμονικά** και νιώθουμε όλοι **ΑΣΦΑΛΕΙΣ**

Θέμα: Κυκλοφορία Εκπαιδευτικού Υλικού για Αντιρατσισμό από τον Όμιλο Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, ενημερώνεστε ότι ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας έχει πρόσφατα κυκλοφορήσει Εκπαιδευτικό Υλικό για Αντιρατσισμό, στο πλαίσιο του έργου τους σε θέματα αντιρατσιστικής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης για την ειρήνη.

Πληροφορίες για τον τρόπο απόκτησης του υλικού δωρεάν από τον Όμιλο Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας μπορείτε να βρείτε στο Παράρτημα που επισυνάπτεται.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

22/9/22

https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3717%3A2022-09-22-06-26-10&catid=34%3A2010-06-02-08-27-34&Itemid=65&lang=el

Το παρόν εγχειρίδιο φιλοδοξεί να ενισχύσει τις προσπάθειες της εκπαιδευτικής κοινότητας στην οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς και στερεότυπα του φύλου. Αποτελεί μία εργαλειοθήκη μεθόδων παρέμβασης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με θεωρητικά και πρακτικά εργαλεία, για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων του φύλου από το νηπιαγωγείο και το δημοτικό. Απευθύνεται κυρίως σε όσες/όσους εργάζονται με παιδιά, νηπιαγωγούς, δασκάλες/δασκάλους, εκπαιδευτές/τριες, διευθυντικό και υποστηρικτικό προσωπικό.

Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει α) θεωρητική εισαγωγή για την ανάγκη αντιμετώπισης των στερεοτύπων του φύλου από μικρές ηλικίες, β) σχέδια μαθήματος, που χωρίζονται σε τρεις βασικές θεματικές ενότητες: Τέχνη και Αφήγηση, Επιστήμη και Τεχνολογία και Χρόνος και Χώρος, γ) κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δ) γλωσσάρι βασικών εννοιών, στ) βιβλιογραφία. Σε κάθε ένα από τα σχέδια μαθήματος θα βρείτε τα θέματα, στόχους, υλικά που χρειάζονται, χρονικό πλαίσιο, χώρος που απαιτείται καθώς και λεπτομερή, βήμα - βήμα περιγραφή.

https://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/antiratsistiki/BEE_manual MIGS-Greek Final.pdf

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή στο παρόν εγχειρίδιο	2
Τα στερεότυπα του φύλου στην εκπαίδευση	2
Μεθοδολογία	3
Οι θεματικές ενότητες του εγχειριδίου	4
Σχέδια Μαθήματος	
1. Τέχνες και Αφήγηση	5
2. Επιστήμη και Τεχνολογία	10
3. Χώρος και χρόνος	14
Κατευθυντήριες Γραμμές για την αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ...	18
Γλωσσάρι Βασικών Όρων και Εννοιών	22
Βιβλιογραφία	26

<https://ucyweb.ucy.ac.cy/psifides-gnosis/el/>

Κάθε ψηφίδα κι' ένα πολύτιμο κομματάκι γνώσης...

Μακάρι οι ψηφίδες της γνώσης – πολύχρωμες, πολυδιάστατες και πανέμορφες – να φωτίσουν τη σκέψη μας και να εμπνεύσουν το έργο μας

Καλή πλοήγηση

ψηφίδες
γνώσης

Εκπαιδευτικό υλικό για εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Δείτε [εδώ](#) παράδειγμα τροποποιημένης ενότητας για αξιοποίησή της στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ψηφιακό αρχείο, στο οποίο παρουσιάζεται το βιογραφικό, αντιπροσωπευτικό έργο (π.χ. ποιήματα, γραπτά κείμενα, έργα τέχνης, τραγούδια, βίντεο, ντοκιμαντέρ κ.λπ.) και συνεντεύξεις του κάθε δημιουργού, υπό μορφή «ψηφιακών portfolio». Το ψηφιακό αρχείο μπορεί να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς για να εμπλουτίσουν το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδασκαλία τους με το υλικό αυτό. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε εργαλείο αναζήτησης υλικού, το οποίο διευκολύνει τους εκπαιδευτικούς να εντοπίζουν υλικό ανά μάθημα, θέμα, κειμενικό είδος και τάξη.

Πρόγραμμα
επαγγελματικής
μάθησης
DISARTS

Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης
στα ανθρωπιά δικαιώματα και
στα δικαιώματα των προσφύγων

Με την υποστήριξη:

ΙΣΝ SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

**Συμβίωση: Σχέδιο Δράσης για την προώθηση της
ανεκτικότητας και την πρόληψη του ρατσισμού στο σχολείο**

Η Παγκόσμια Εκπαίδευση στο σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον

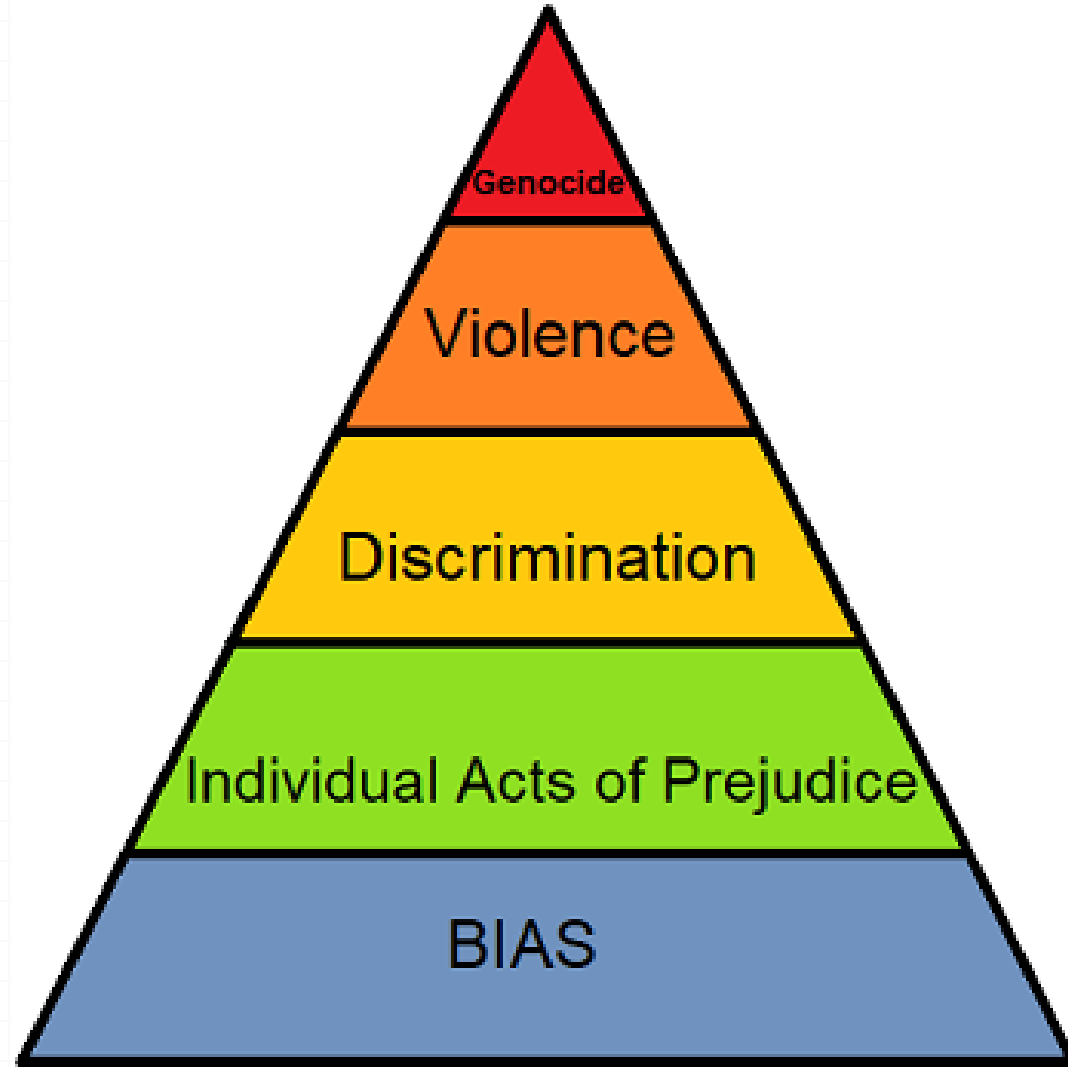
ΕΝΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

https://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/antiratsistiki/H_____pdf

https://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/antiratsistiki/EGO_RATSISTIS_28jan20.pdf

Απάντησε με ΝΑΙ η ΟΧΙ

Έχεις ποτέ:

1. Ακούσει (χωρίς να το σκοπεύεις) κάποιο ανέκδοτο/αστείο το οποίο κορόιδευε κάποιο άτομο με διαφορετική εθνική καταγωγή, φυλή, θρησκεία, φύλο ή σεξουαλικό προσανατολισμό;
2. Γίνει στόχος κοροϊδίας λόγω της εθνικής σου καταγωγής, φυλής, θρησκείας, φύλου ή σεξουαλικού προσανατολισμού;
3. Κοροϊδέψει κάποιο άτομο διαφορετικό από εσένα;
4. Αφήσει κάποιο άτομο έξω από μια δραστηριότητα επειδή ήταν διαφορετικό από εσένα;
5. Απέφυγαν να σε καλέσουν να συμμετάσχεις σε κάποια δραστηριότητα ή κοινωνικό γεγονός επειδή πολλά από τα άτομα που θα την έκαναν ή θα πήγαιναν ήταν διαφορετικά από εσένα;
6. Έχεις εμπλακεί σε στερεοτυπική συμπεριφορά ή έκφραση στερεοτυπικών απόψεων (να θεωρείς όλα τα άτομα της ίδιας φυλής, θρησκείας ή σεξουαλικού προσανατολισμού όλους ως ίδιους μεταξύ τους και όχι ως ξεχωριστά άτομα; Π.χ. να πεις «Οι λευκοί δεν μπορούν να κάνουν άλματα στο στίβο»)
7. Σε έχει απειλήσει κάποιος που ήταν διαφορετικός από εσένα λόγω της διαφορετικότητάς σου;
8. Διαπράξει κάποια πράξη βίας εναντίον κάποιου ατόμου επειδή ήταν διαφορετικό από εσένα;

Συζήτηση

1. Γιατί πιστεύεις οι άνθρωποι λένε ανέκδοτα για εθνική καταγωγή, για κάποιες ομάδες ανθρώπων, προσβάλλουν άλλους ή τους περιθωριοποιούν στην κοινωνία;
2. Από πού μαθαίνουν οι άνθρωποι να μη σέβονται κάποια άτομα που θεωρούν διαφορετικά;
3. Μπορείς να δώσεις παραδείγματα προκαταλήψεων που έχεις εντοπίσει μέσω των ΜΜΕ ή στο σχολείο;
4. Τι προσφέρει η αντιρατσιστική πολιτική σε σχέση με τη διαχείριση των πιο πάνω;

Στο σχολείο μια παρέα αγοριών ψιθυρίζει και γελά μιλώντας για ένα άλλο αγόρι στο σχολείο τους επειδή πιστεύουν ότι είναι gay. Αρχίζουν να κάνουν σχόλια όταν τον βλέπουν να περπατά στο διάδρομο. Σύντομα αρχίζουν να φωνάζουν στο αγόρι προσβλητικά ανέκδοτα για τους gay όταν αυτός είναι παρών. Όταν τον συναντούν τον σπρώχνουν προς τον τοίχο και φωνάζουν προσβλητικά λόγια για τους ομοφυλόφιλους. Αργότερα τον περικυκλώνουν και δύο αγόρια του κρατούν τα χέρια ώστε οι υπόλοιποι να τον χτυπούν και να τον κλωτσουν. Τελικά, ένα από τα αγόρια τον απειλεί ότι θα φέρει στο σχολείο το όπλο του πατέρα του για να τον σκοτώσει

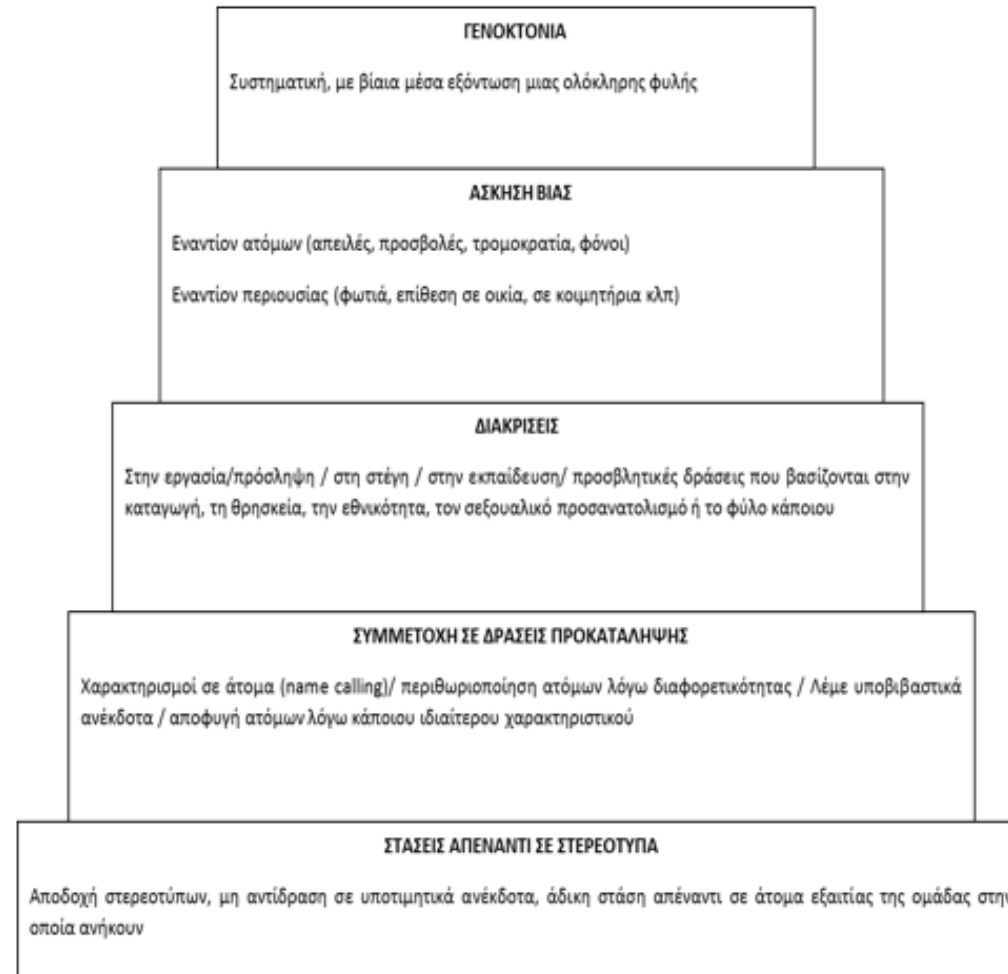
(περιγραφή πραγματικού γεγονότος σε σχολείο, "Sticks and Stones" by Stephen L. Wessler, in: <http://sfi.usc.edu/lessons/pyramid-hate>)

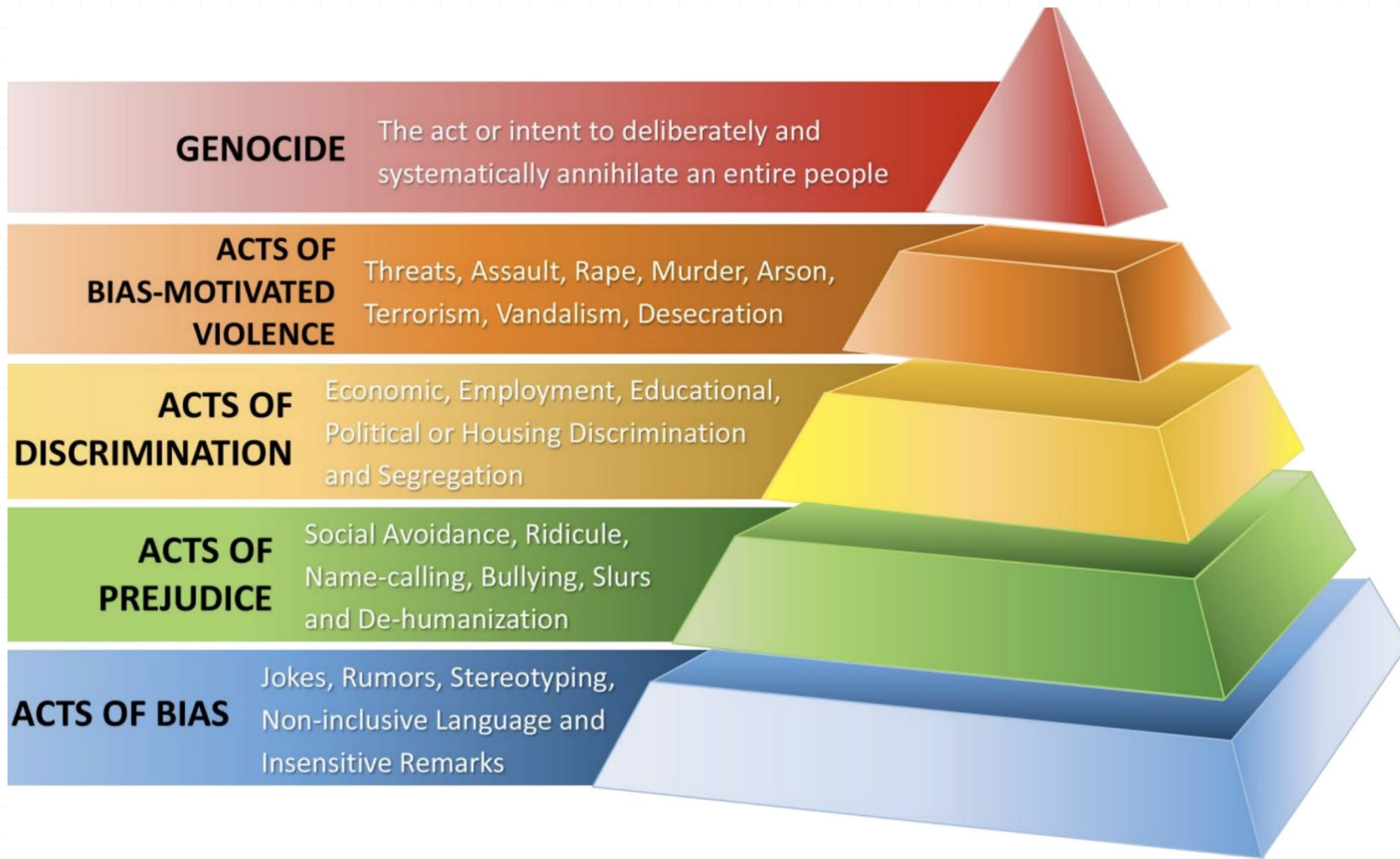
Υλικό από: USC (University of Southern California) : <http://sfi.usc.edu/> (<http://sfi.usc.edu/lessons/pyramid-hate>)

- USC Shoah Foundation: The Institute for Visual History and Education

Εργαστήριο: Η πυραμίδα του μίσους (επεξεργασία από Δρ Δέσπω Κυπριανού, ΛΕΠ Α', ΥΠΠΑΝ)

Η ΠΥΡΑΜΙΔΑ

ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ

Σύμφωνα με την Διακήρυξη του ΟΗΕ από την 9η Δεκεμβρίου του 1948, γενοκτονία θεωρείται «μια από τις ακόλουθες πράξεις που λαμβάνει χώρα με στόχο την ηθελημένη καταστροφή ή τον αφανισμό ενός μέρους ή μιας ολόκληρης εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας ανθρώπων: **την δολοφονία μελών της ομάδας αυτής.** Την πρόκληση σοβαρών σωματικών ή ψυχολογικών τραυμάτων σε μέλη της ομάδας. Την ηθελημένη επέμβαση στις συνθήκες ζωής των ομάδων αυτών, με στόχο τον φυσικό αφανισμό τους. Την επιβολή μέτρων με στόχο τον εμποδισμό των γεννήσεων εντός της ομάδας αυτής. Και τέλος την βίαιη μετατόπιση παιδιών από την ομάδα αυτή σε μια άλλη ομάδα ανθρώπων». Ως γενοκτονία έχει χαρακτηριστεί το Ολοκαύτωμα των Εβραίων κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

60 000^{RM}

kosten dieser Erbkrankte
die Volksgemeinschaft
auf Lebenszeit

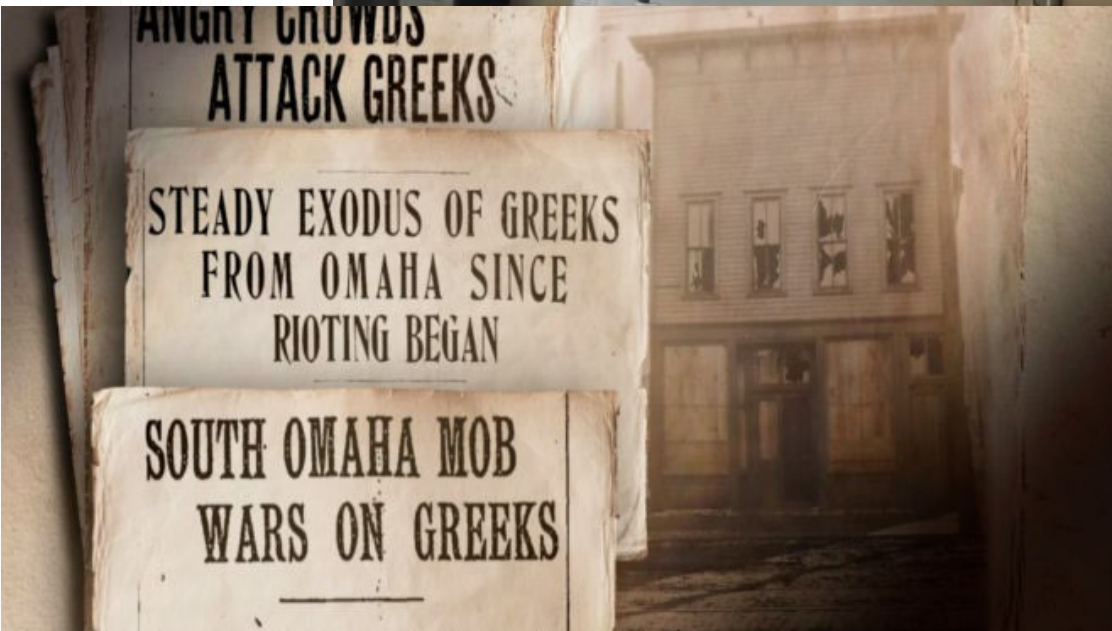
*Volksgenosse
das ist auch
Dein Geld*

Lesen Sie

**NEUES
VOLK**

Die Monatshefte des Rassenpolitischen Amtes der NSDAP

Η ναζιστική προπαγάνδα και η πολιτική της εξόντωσης άρχισε από τους ανάπηρους. Αυτό το εξώφυλλο περιοδικού έχει ως λεζάντα: "60.000 μάρκα κοστίζει αυτός ο ανάπηρος στον λαό εφ' όρου ζωής. Συμπατριώτη αυτά είναι και δικά σου χρήματα."

Βίντεο ΒρωμόΕλληνες
(σε 6 μέρη)

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL2EF64F3538DA8B75>

Η συμβολή μας

- Η αποδοχή του «προβλήματος» περί ρατσιστικής συμπεριφοράς στα σχολεία **ΔΕΝ** είναι ένδειξη αδυναμίας, αλλά **τόλμη, παρρησία και αποφασιστικότητα** για συνεχή βελτίωση του σημαντικού έργου που επιτελούν τα σχολεία μας
- Πώς λειτουργούμε ως ηγέτες; (ενδυναμώνουμε και καλλιεργούμε δεξιότητες στους εκπαιδευτικούς μας για **ανάληψη δράσης** π.χ. εφαρμόζουμε την αντιρατσιστική πολιτική του ΥΠΑΝ)
- Αποτελούμε **παράδειγμα προς μίμηση** (Teach by example)
 - Σεβόμαστε τις διαφορετικές απόψεις, όσο 'εκτός' 'ή 'περίεργες' και να ακούγονται. Τις χρησιμοποιούμε ως 'παιδαγωγικές στιγμές'
 - Είμαστε δίκαιοι/ες προς όλους τους συναδέλφους
- Έχουμε **επίγνωση των δικών μας πεποιθήσεων**, αντιλήψεων και στάσεων οι οποίες κάποτε μπορεί να λειτουργούν περιοριστικά (personal reflection)
- Χειριζόμαστε «δύσκολα ζητήματα», **χωρίς προκαταλήψεις** και **χωρίς να «ψάχνουμε» τη «σωστή απάντηση»**
 - Τις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχει η «σωστή απάντηση»
 - Από τους προβληματισμούς που θέτουμε βοηθούμε τους συναδέλφους να αντληθούν ότι τα θέματα (π.χ. των ανθρωπίνων δικαιωμάτων) είναι πολύπλοκα και πολύπλευρα

Ερωτήσεις; Εισηγήσεις;

Σας ευχαριστούμε
kodikas@cyearn.pi.ac.cy

Εξακολουθείς
να συμφωνείς;

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

[https://onek.org.cy/
ekstrateia-kata-tou-
ratsismou/](https://onek.org.cy/ekstrateia-kata-tou-ratsismou/)